

ТРАДИЦІЇ

**2-го куреня УПС
«Ті, Що Греблі Рвуть»**

**II Курінь УПС
«Ті, що греблі рвуть»**

КУРІННІ ТРАДИЦІЇ

зібрала Люба Волинець
уложила Оленка Юрчук

*Назву «Ті, що греблі рвуть»
І курінь УСП прийняв у Львові 1927 р.
з тексту «Лісової Пісні», в зрозумінні
«...рвати греблі на застояних водах
громадського життя.»*

Традиції це звичаї, повір'я, обряди, звороти, назви передані з роду в рід в даній країні, нації чи племені. Традиція з'єднує народи, племена і дає їм їхню самобутність.

Звичаї уважно зберігається і плекається. Люди стараються не відступати від переданої предками

наражуватимуться на небезпеку затрачання своєї єдності, а ще важніше своєї самобутности та ідентичности.

В організаціях також існують традиції та звичаї, які однак, не відіграють аж такої великої ролі, як в народах чи племенах. Помимо того впродовж існування даної організації традиції її є розвинені, уважно збережені і плекані членами, бо ці звичаї, хоч лиш частинно, але все ж таки, з'єднують людей і надають організації своєрідну внутрішню характеристику.

Курінь «Ті, що греблі рвуть» теж має свою не дуже стару але багату традицію, яка почала творитись від коли старшопластунський курінь «Тих, що греблі рвуть» зорганізувався в Америці.

Для розвинення нашої фантазії при оформленні курінної традиції служив твір Лесі Українки «Лісова Пісня» і теж різні гуцульські оповідання та фольклорні записки про гуцулів.

Гуцули називали традицію «старовіччиною» і ми маємо багато гуцульських оповідань в яких говориться про те, як треба зберігати «старовіччину» і чому. Ось уривок з одного оповідання:

«Шануйте і сокотіть [пильнуйте] старовіччину, дбайте, щоб вона вічно жила з вами. Знайте і пам'ятайте: як дерева землі держаться своїм корінням, так і люди держаться своєю старовіччиною, пам'ятають про неї і пошанівком оточують те, що з давен-давна було й на покоління перейшло.

Як дерева без коріння гинуть, усихають, а вітер розносить сухе гілля світами, так і люди без пошанівку до своєї старовіччини пропасти й загинути мусять або потонуть у чужих морях і сліду по собі не залишать».

[Ломацький Михайло. «Країна чарів і краси» Париж, 1955, ст. 49.]

Покликаючись на говір гуцулів, курінну в курені «Ті, що греблі рвуть» називаємо **лютою габою**.

Гуцульське слово **габа** означає хвиля. Дуже часто сильні бурі творять великі хвилі - люті габи, які пливуть люто і скоро, тягнуть за собою габи і габинята і так проривають греблі. Тому курінна є **люта габа**, членки куреня **габи** а кандидатки **габинята**.

Курінна в курені «Ті, що греблі рвуть», яка є над курінними обох куренів - старших пластунок і сеніорок, називається «**Метелиця гірська**». В «Лісовій Пісні» є згадка про Метелицю гірську, як про маму «того, що греблі рве».

Сувор **сова** знана в лісі за мудрість та справедливість. Так називаємо заступницю курінної – курінну суддю.

На ріках крім гребель є ще інші застави, які зупиняють воду, такі, як **гатки** і **запруды**. Це є слабшого роду греблі. Кандидатки і прихильниці куреня, будучи теоретично слабшими від членок не мають сили відразу зривати греблі. За те ж можуть поволі набирати вправи зриваючи «гатки» і «запруды», і в курені носитимуть назву **«ті, що запруды рвуть»** і **«ті, що гатки рвуть»**.

Самітниць ми називаємо **банувальницями** від гуцульського слова «банувати», що означає тужити.

Курінний скарбник називається **скалник** або **«той, що в скалі сидить»**. В «Лісовій Пісні» «той, що в скалі сидить» це мітологічна особа, яка ловить людей, мавок, русалок і мучить їх. Знаючи, як довго треба мучити членок, щоб заплатили курінну вкладку та інші датки чи грошеві залеглості, саме ця назва дуже відповідає скарбникові.

Перелесник в українській мітології це особа, яка літає по лісі, гаю, степу, полі, збирає новини і переповідає їх другим. Одним словом перелесник це «лісовий пльоткар». Назва ця припадає на курінного писаря і на редактора: **Перелесник писар і перелесник редактор.**

Курінна хроніка називається **Лісова Пісня.**

В «Лісовій Пісні» дуб є «очевидцем рад і всіх лісових великих таємниць». Все наше курінне знання, всі поради, всі таємниці ми черпаємо від «**старого дуба**». Дуб це наше святе дерево мудрости.

Радниками старого дуба називаємо членів курінної ради, які перевіряють курінну команду і до яких членки звертаються у поважних справах куреня.

Курінну Раду або курінний з'їзд називаємо **греблівським виром**. Клич курінний є «**Гей Руп!**» Цей вигук уживають робітники при тяжкій праці, коли щось важкого підносять або зрушують. Щоб улегшити собі працю, робітники в такт до цього вигуку підносять чи зрушають дану річ. Греблі зривати не легко, тому потрібний цей вигук, щоб улегшити дію.

Є ще один, дуже кольоритний вигук, який гуцули-дереворуби уживають і, який можна теж примінити до курінного вжитку. Зрубавши дерева, гуцули мусять їх затягнути до місця, де є збудований переулок, яким спускається ці дерева до ріки. Дерева тягнуть лінвами і гаками. Це була дуже важка праця і для полегші один із них з боку викрикував: **Агов! Разом! Агов! Шуба! Агов! Міцно!** а дереворуби до такту тягнули дерева.

Курінним ворогом є **водяник** або ті, яких ми назвемо **водяниками**. Водяник нас не любить за те, що ми *«бентежимо його тихі води»* [Л. Українка, «Лісова Пісня»]

Якщо курінь не працює, замало виявляє активності тоді стан цей означуємо фразою **«б'ють плови»**. Слово «плови» по-гуцульськи значить негода, дощі.

Неактивних членок називаємо **«дармовиси»**. В гуцулів дармовиси є китички, які звисають з гарних плетених шнурочків на плечах чоловічих кептарів. Вони є прикрасою, але не мають ніякого практичного пристосування. Тому ця назва дуже відповідає до неактивних членок куреня.

Іспити і проби, через які кандидатка мусить перейти, заки вона стане членкою означуємо фразою **«габи нею крутять»**.

По додаткові звороти, назви і звичаї габи ходять за порадами до **старого дуба**. Він помагає збагатити традицію. Все знання набуते підчас розмови зі старим дубом годиться записати на дубових листках і переслати до перелесника редактора.

СЛОВНИК

Агі – відчепись! **Агов! Разом! Агов! Шуба!**

Агов! Міцно! – вигук до спільного діла

Банувати – тужити

Банувальниці – самотниці

Берегиня – опікунка та дорадниця габиняти

Б'ють плови – коли курінь не виявляє активності
(плови: негода, дощі)

Великий вир – курінна рада, зібрання гребель
що два роки

Водяник – ворог гребель

Габи – «хвилі» - повні члени куреня

Габи нею крутять – іспити і проби, через які
кандидатка мусить перейти, заки стане членкою

Габинята, кандидатки

Гей-руп – курінний привіт

Гікатися – сваритися

Дармовиси – неактивні члени куреня

Дуб - святе дерево, звідки черпаємо все курінне
знання, поради і таємниці

Дуфати – дбати
Йойлик – плаксіЙ
Каламбарити – плести дурниці
Кньоки – всі неповні греблі
Лісова Пісня – курінна хроніка або архів
Любасики – мужі членок
Люта габа – курінна
Метелиця гірська референтка кандидаток
Перелесник писар – курінний писар
Перелесник редактор – редактор курінного журналу
Перша гребля – почесна курінна гребель
Підойма – зілля, що збуджує, дає силу
Плавна – провідниця плавні
Плавня – греблівський осередок праці
Пльоткар – видання гребель УСП;
 видання гребель УПС називається Вістовик»
Радники старого дуба – члени курінної ради
Раптовий вихор – коли скликаємо надзвичайну раду
Старий дуб – займається старовіччиною і
 функцією парламентариста
Старовіччина –традиція
Суворя сова – заступниця курінної/курінна суддя
Ті, що гатки рвуть – прихильниці
Той, що в скалі сидить, скалник – курінний скарбник
Хиріти – спати, вилежуватися, нічого не робити
Хоронитель Лісової Пісні – хронікар
Цур тобі – відчепись!
Чадо – габиня або гатка у відношенні до своєї берегині

КУРІННА ПІСНЯ

«ЧИ ЗНАЄШ ТИ»

слова і музика Романа Купчинського

чи зна-еш ти най-кра-шу в сві-ті пісню, як ліс шу
мить і гра-є тем-ний бір? чи знаєш ти цю ти-шу благо-
віс - ну, як ліс мов - чить і моли-ться до зір

Чи знаєш ти найкращу в світі пісню,
Як ліс шумить і грає темний бір?
Чи знаєш ти цю тишу благовісну,
Як ліс мовчить і молиться до зір?

Чи знаєш ти прекрасну ту картину,
Як місяць князь зійде на дерева,
Як срібний шовк обгорне всю долину
І заблещить брилянтами трава?

Чи знаєш ти ті пахоці весняні,
Як перший лист на вітрі затремтить,
Як зацвітуть фіялки на поляні
І сок беріз від сонця закипить?

Той шум лісів, ті пахоці весною,
І місяць-князь і соняшне тепло
Ходитимуть до віку за тобою
Кудиб тебе життя не занесло.